

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

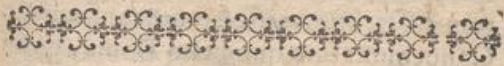
Ingolstadii, 1609

Prima Pars.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

nimi feruorisque diuini, in quo totum confisit sunt perexiguæ, auditor autem vereor ne is sit, qui esse consuevit frigidus ac somnolentus. Quapropter ignis diuinus est nobis omnibus necessarius, qui & corda nostra accendat, & oculos mentis illuminet, & os quidem meum ad affectuosè loquendum, aures vero vestras ad attente audiendum accommodet. Oremus igitur dilectissimi, ut cum nobis Dominus largiri dignetur flexis genibus deuote, & feruenter recitando semel, Pater noster, & Aue Maria.

PRIMA PARS. HORTVS

NE nimis protracta & continuata oratio, & mihi sit onerosa, & vobis fastidiū pariat somnumque conciliet, sacram hanc historiam simpliciter in partes quatuor diuidemus, quarum prima quæ in horto, altera quæ apud principes Iudæorum, *Psal. 2. 2.* tertia quæ coram regibus terræ: postrema quæ in itinere, & ipso monte Caluarie acta fuere continebit. Itaque post ea de quibus hesternæ die disseruimus, & post longum illum, ac profundissimum, quem ad solos electos discipulos habuit Iesus Christus sermonem, inquit D. Ioannes.

T: HÆC

HÆC CVM DIXISSET. Cum concionem illam longam finiuiſſet.

EGRESSVS EST CVM DISCIPVLIS SVIS. Cum vndecim videlicet A-
poſtoliſ.

*Situs Ce-
dron.*

2. Reg. 15.

15. 23.

*1. Figura
Dauid.*

Dominica

1. Aduent.

conc. 1.

*Conueniē-
tia tres.*

Totidem

differentia.

TRANS TORRENTEM CE-
DRON. Qui decurrebat inter montes oli-
ueti, & Sion in valle Iotaphat. Egreſſus eſt
autem: tum vt figuram Dauid fugientis im-
pleret, tum vt ibi pati inciperet, vbi extremū
ipſius iudicium futurum creditur, prout a-
lias docuimus. Caterum inter figuram rem-
que ipſam ſunt aliquot, tum ſimilitudines,
tum differentia, vt eſſe ſemper conſueuerūt.
Conueniunt tum quod tam Dauid, quam
Chriſtus eundem tranſeant torrentem, tum
in occasione vtrique data, Dauidi quidem
ab Abſalone, Chriſto vero à Iuda, in quem
Ieſus plura, & potiora quam Dauid in filium
ſuum contulerat beneficia: tum denique in
modo. Dauid enim progrediebatur ſeptus
famulis ſuis à dextris, & à ſiniſtris qui om-
nes ibant *pedibus ſuis ſlentes*, cum Ieſu vero
fuit turba diſcipulorum mœſtorum fanè, &
forte etiam ſlantium; qui omnes pedestres
itidem ambulabant. Differunt vero. Pri-
mo, quia Dauid inuitus; Chriſtus vero ſpon-
te & voluntariè id fecit. Deinde Dauid tum
Abſolonem, tum mortem fugiebat: at Ieſus
& Iudæ, & morti vltro ſe offerebat. Poſtre-
mo

mo David secedebat iniuriam gladio vindicaturus; Christus vero plagas, & ignominias innumeras patienter toleraturus. Nonne hæc me tacete tum mysteria, tum doctrinas mentibus vestris ingerunt multas? Vnam noto. Si tanti reges, terrenus alter, alter vero cœlestis, afflicti licet à Deo essent aliam tamen afflictionem sibi addebant seque humiliabant (vt vnus eorum de se ipso testatur) tum pedibus ambulantes, tum alia similia operantes: quid nos qui cum illis non sumus comparandi, agere oportet ad nostram humiliationem & mortificationem? Alacriter ergo & peregrinationes ad ecclesias, & alia eiusmodi peragamus.

Verum enim vero quod ad figuras attinet, in illis recensendis, & applicandis immorari animus non est. Quando enim finiremus cum sint penè innumera? Nam quis ab ipso mundi exordio inter Patriarchas, Iudices, Reges, & Prophetas celebris fuit, qui actus hodierni aliquam in se figuram non gesserit? Attingamus aliquot. Hodie nouus Adam pro antiquo Adâ pœnas luit, & fœlicitem sponsam ex latere suo ipse sibi format quam Eua à Deo formata erat. Hodie frater maior natu Cain, Pontifices inquam Iudæorum nequissimi, innocentem Abel scelerate mactant. Hodie Enoch ambulans cum Deo ab oculis impiorum tollitur

AFFLICTIONE sicut in aera suscipienda.

NOTA. Psal. 34. 13.

Figura tantum guntur ex Patriarchis

2. Adæ duplex, Gen. 2. 21.

*3. Abel. Exod. 4. 8.
4. Enoch. Gen. 5. 24.*

T t 2. tur

5. Noe duplex.
Gen. 9. 22.

6. Abraham.
Gen. 22. 3. 9.

7. Isaac.
Ibid. 8. 6.

8. Iacob duplex.
Gen. 32. 10.

9. Ioseph.
Gen. 37. 28.

10. Iuda.
Ge. 40. 9. 12.

NOTA.

Isa. 63. 1.

tur neque in conspectu illorum comparet amplius. Hodie Noe per lignum ab omnimodo interitu genus conseruat humanum: & inebriatus vino amoris in tabernaculo crucis nudus pendens à maledicto Cham irridetur. Hodie Abraham immolat filium suum, nec est qui prohibeat omnipotente sic volente. Hodie Isaac lignum crucis, in quo offerri debuit fert in dorso suo, nec vero vt ille sua frustratur immolatione. Hodie Iacob in baculo suo transit Iordanem seueri iudicij diuini (Iordanis enim fluuius iudicij nuncupatur) post triduum cum duabus turmis rediturus. Hodie Ioseph à fratribus oditur, venditur, traditur, multa prius in Ægypto passurus, postea vero regnaturus. Hodie catulus leonis Iuda, filius nimirum cunctipotentis Dei, in assumpta natura humana propter prædam ascendens in crucem, lauit in vino stolam suam, & in sanguine vix pallium suum. Quod videntes Angeli exclamarunt. *Quis est iste qui venit de Edon rinctis vestibus de Bosra?* ampliusque interrogarunt. *Quare rubrum est indumentum tuum, & vestimenta tua sicut calcantium in torculari?* Quibus ipse responderet. *Torcular calcaui solus, & de Gentibus non est vir mecum.* Ita est bone Iesu, ita omnino se res habuit dulcissime Saluator, sis benedictus in sæcula, & effice, vt nos quoque te imitando calcemus torcular

cor-

corporis nostri etiam vsque ad sanguinem
tui ergo.

Hæc de Patriarchis, ex primo libro Moyfi. *Ex iudicib.*
Iudices & reges sequuntur. Quorum pri- *& regibus.*
mus Moyfes, hodie primum Pascha immo- *11. Moysi*
lat, postes orbis terræ sanguine signat, & per *triplex.*
mare non natura, sed ipsiusmet noui Moyfis *Exo. 12. &*
rubricatum sanguine, non israeliticum mo- *14. cap.*
do, sed totius penitus terrarum orbis popu-
los vniuersos, & traducit & saluat. Hodie
magnus dux Iosuaë terram repromissionis *12. Iosua*
iure cruenti belli acquisiuit quã paulo post *duplex.*
suis Apostolis, *diuisis in funiculo distributionis.* *Pf. 77. 5. 4.*
Hodie Gedeon fracto vase fictili corporis *13. Gedeo-*
sui succensis verbi diuini facibus, & orbem *nis.*
illuminauit vniuersum, & inimicos suos in *Iud. 7. 20.*
rabiem vertit. Hodie Iephthæ parta ex ini- *14. Iephthæ.*
micis victoria, filiam suam, dilectam inquã *Iud. 11. 39.*
animam suam patri æterno, in igne tum a-
moris, tũ tribulationis maximè cremauit &
obtulit. Hodie Samson fortissimus multo *15. Samso-*
plures, & præstantiores Philistæos infernales *nis.*
moriciens interemit, quam viuus prostraue- *Iud. 16. 30.*
rat. Relinquo alios Iudices, sed ex regibus il-
los tres tantum insinuo, de quibus sapiens;
præter Dauid & Ezechiam, & Iosiam omnes *Eccl. 49. 5.*
peccauerunt. Hodie itaque Dauid, tulit ba- *16. Davidis*
culum suum quem semper habebat in manibus, *1. Reg. 17.*
crucem inquã suam cui confixus fuit ma- *40.*
nibus, & elegit sibi quinque limpidissimos lapi-
des,

des, vulnera videlicet quinque præ ceteris plagis sicut grauiora ita splendidiora: cum quibus processit aduersus Goliath Philisteum, nempe ipsum Luciferum infernalem quo prostrato ipsiusmet gladio caput à ceruicibus eius auulsit, & castra Philistinorum in prædam populo verè Israelitico dedit. Hodie Ezechias dissipauit excelsa & contriuit sternas, & succidit lucos, confregitq; serpentem æneum, quem fecerat Moyses, quando Christus Iesus filius Ezechie secundum carnem, pendens in cruce, & figuram istam perfectissime impleuit, implendoque aboleuit: & Ethnicorum Idololatrias merito passionis sue confregit, conuersionisque illorum in Centurione hodie clamante, VERE FILIVS DEI ERAT ISTE initium dedit. Hodie Iosias scidit vestimenta sua, & fens fœdus percussit coram Domino, omnesque abominaciones tam ex Iuda, quam ex Israel sustulit: atque ita populum tam Iuda, quam Israel ad Deum suum reduxit, quod nullus regum Iuda ante illum fecit: sed fecit Christus Iesus multo perfectius, quando nõ vestimenta, sed corpus suum die hodierna ditcindi, & lacerari passus, cum clamore valido & lachrymis, nouum fœdus percussit cum Deo Patre, nouumque illi pop. non ex Iudeis tantum, sed & ex gentibus aggregauit.

37. Ezechie
4. Reg. 18. 4

28. Iosia.
4. Reg. 22.
12.
4. Reg. 23. 3

Heb. 5. 2.

Quid

Quid dicam de Prophetis? Quatuor tantum priores quos maiores vocamus indico. Et Isaias quidem vir maximæ auctoritatis, & ut volunt quidam è stirpe regia prognatus, nudus ambulans, quid aliud quam nuditatem hodiernam Christi Iesu regis regū præfiguratur? Potro Ieremias primum lignis, postea ferreis catenis onustus incedens, vincula crucemq; Christi ex utraque confecta materia rectè denotat. Ezechielis vero cui dicitur: *Et portabis iniquitatē domus Israel,* & iterum, *assumes iniquitatem domus Iuda;* nonne aperte illum designat qui hodie, *vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra,* ut veteris Testamenti canit Euangelista? Denique hodie Daniel multiplicans orationem, & iacens, *consternatus super faciem affixus terra,* timensque ac tremens, ab angelo sibi apparente confortatur & corroboratur. Sed de figuris dictum sit satis, quarum hunc breuem catalogum, à principio proponere placuit, tum ne nos in posterum impediatur; tum ut vos in vestris ad ecclesias peregrinationibus habeatis, in quo mentem vestram salutari meditatione occupare valeatis. Iam vero ad historiam vix inchoatam reuertamur. Itaque cum Christus Iesus transisset Cedron.

IBAT SECUNDVM CONSVETV-
DINEM IN MONTEM OLIVARVM.

Tt 4

O imi-

*Ex Prophe-**19. Isaiæ.*
*Isa. 20. 2.**20. Ieremia.*
*Ier. 28.**21. Ezechi-**elis.*
*Ezech. 4. 5.**Isa. 53. 5.**22. Danie-**lis.*
*Dan. 10. 9.**PERNO-*
CIAT in
oratione.

O imitanda cōsuetudo cum omnibus, tum
ijs qui in sortem domini vocati sunt! Nempe
aut pernoctare aut bonam, aut saltem a-
liquam noctis partem consumere in orati-
one. Si enim rex David regijs obrutus ne-
gotijs dicere solebat. *Media nocte surgebā ad
constitendum tibi super iudicia iustificationis tuæ;*
quid excusationis habebunt qui minus oc-
cupati minime id facere satagunt, in primis
vero sacerdotes & religiosi? Eundo igitur
eō.

*Exemplo
David.
Ps. 118. 62.
NOT. A.*

*Histor. con-
tinuatur.*

VENIT IN VILLAM QVÆ DICITVR
GETHSEMANI vbi teste alio E-
uangelista reliquit octo discipulos dicens il-
is **SEDETE HIC DONEC OREM: ET
ACCEPIT** tres reliquos **PETRVM, IA-
COBVM ET IOANNEM SECVM.**
Quo assumpsit? Ad hortum. Nam non pro-
cul imo in eadem vt reor villa **E R A T
HORTVS IN QVEM INTRAVIT
IPSE ET DISCIPVLI EIVS,** illi videlicet
tres. Hac enim ratione omnes Euangelistæ
bene accommodantur. Quid vero vult sibi
hæc inter discipulos segregatio? Vult nos
docere fidendum esse Deo, qua de re postea
illis nos Paulus monuit verbis, *Fidelis Deus est
qui non patietur vos tentari supra id quod posse-
stis.* O bonitas & providentia paterna Iesu
de suis! Etenim quos viderat debiliores in-
ter Apostolos, eos paulo longius à loco pe-
riculi

**FIDE
DEO.**
1. Cor. 10. 13

riculi & captiuitatis reliquit vt eò liberius
& citius fuga sibi possent consulere. Fi-
damus igitur Deo dilectissimi, nec verò si
quis lapsus nobis contigerit culpam in eum
conijciamus. Absit. Dat enim ille semper
auxilium sufficiens, dicente ibidem Paulo.
*Faciet etiam cum tentatione prouentum, vt possi-
tis sustinere.* Quod nonne hic apertè vides?
Quam enim excusationem habuissent octo
illi Apostoli, si nolètes fugere capti à cohorte
fuisset? Nullam certè. Idem igitur qui-
libet de se in quauis tentatione sentiat, seq;
humiliet Deum excusando, seipsum vero
accusando.

Sed cur quæso hos tres secum sumit? Vt
noris quo plura tibi à Deo conceduntur be-
neficia, eo plus Deum à te requirere. Quid
causæ? Causam illis verbis assignasse mihi
videtur idem Apostolus, *Et gratia eius in me
vacua non fuit.* Vult enim Deus ne dona i-
psius in nobis sint sterilia. Quid sapientius?
Quid æquius? Typum rei en habes. Nosti
enim istos tres Apostolos cum alia, tum illud
à Christo præclarum accepisse priuilegium,
vt interessent augustissimè ipsius trāsfigura-
tioni. Qua visione corroboratos, voluit e-
tiam adesse loco certaminis. Notent hæc
obsecro qui talentis eximiis à Deo dotati &
ditati ea sepeliunt, & otio, vel quod peius est
deliciis ac curiositati, quæ otium consequun-
tur

Tt 5 tur

TE AC.
CVSA.

DEVM
EXCVSA.

Cur tres il-
los assumit.

1. Cor. 15.
8. 10.

COOPE-
RA gratia
diuina.

Mat. 17. 1.
TALEN-
TA ne ab-
scondas.

tur sese tradunt. Cogitent inquam quam magno, sicut in periculo, tum ne rationem non queant reddere Deo, tum ne propter ingratitudinem derelicti à Deo in grauem incidant tentationem & lapsum.

*Tormenta
Christi in-
cipiunt ab
anima.*

NOTA.

*Tres eius
propensiones*

*Validissi-
ma.*

*Duplex eius
ad mortem
tristitia.*

Itaque assumptis illis tribus COEPIT CONTRISTARI ET MOESTVS ESSE, PAVERE ET TOEDERE. Iam tormenta incipiunt, ab anima ducto exordio. Quatuor hic audis: quorum duo priora habet Matthæus; duo posteriora Marcus. In Græco tamen sunt tria tantum. Nam vnum vterque repetit. Sunt autem tria illa ordinè si sequaris naturæ, primò timor siue pavor cuius solus Marcus ineminit. Secundo tristitia, tertio mœror, tœdium, siue agonia. Est vero timor passio de malo imminente: tristitia de malo præsentis: tœdium de malo & præsentis & graui, & inuitabili. Hæc assumpsit Dominus Iesus, & assumpsit in maximo gradu, ita vt timor esset cum stupore: tristitia cum tali angore, qui fors etiam prorumperet: tœdium vero fuit eiusmodi vt pœnè deficeret, & examinari videretur. Hæc & verba Græca, & res ipsa prodit. Idcirco enim erumpit, & ad discipulos inquit, TRISTIS EST ANIMA MEA VSQVE AD MORTEM, quod dupliciter intelligi potest, vel tantam fuisse tristitiam, quæ mortem cau-

causare potuisset ni obuiam itum fuisset
Omnipotencia Dei ; vel tristitiam perdu-
rasse ad mortem vsque. Et vtrumque ve-
rissimè dicitur. Nam primum quidem te-
statur sudor sanguineus ; secundum vero
verba illa paulo ante mortem prolata ; *Deus*
meus, vt quid dereliquisti me?

Quæritur pro intellectione totius quasi
historiæ quisnam hæc patiatur? Num De-
vs? At Deus & corpore, & hisce corporis
passionibus caret. Num homo? Sed homo
iste ab instanti suæ conceptionis beatus fuit
in beatum vero talia non cadunt. Breui-
ter & quantum huic loco satis est respondeo.
Nō timuit aut doluit Christus vt Deus, sed
vt homo. Quamuis enim etiam secundum
animam humanam beatus esset, viator ta-
men etiā erat, & viatoris proprietates habuit,
nempe tum corpus doloribus, tum animam
mercoribus obnoxiam & expositam. Non-
ne recordamini (quod & nos aliquando
commemorauimus) D. Paulum hominem
in tres partiri partes? in corpus videlicet, in
animam & in spiritum? Doluit ergo se-
cundum corpus Christus, doluit secundum
animam, neque de hoc vlla est difficultas id-
que sufficit ad textus explanationem ANI-
MAM enim hic à Christo nominari audis.
At scire forte vis an etiam secundum spiritū
passus fuerit? Aio. Si per spiritum cum Hier.

*Quæstio
quomodo
Christus
passus fue-
rit.*

*Christus vi-
ator doluit.*

*Dom. 3.
Aduent,
conc. 1.*

*Secundum
corpus &
animam.
1. The. 5. 23*

vt

Imo & spiritum.

Modus.

Typus.

*Obiectio
soluitur.
POENITENTIAE
mirabilis.
NOTA.*

Ps. 135. 41

vt ibi differuimus gratiam diuinam accipimus, minime: si vero cum Aug. partem animæ superiorem intelligimus, satis probabile est etiam in ea merorem sustinuisse Iesum. Non enim repugnat viatori, mortali carne induto, licet beato (qualis solus Christus fuit, qui etiam aliquid hic miraculi adhibuit) pro diuersitate obiecti & pati, & lætari simul. Ita Christus intuendo quidem diuinam essentiam, lætabatur: contemplan- do vero tum pœnas suas, tum peccata nostra, tum ingratitude suorum, tristabatur valide. Nonne qui sunt verè pœnitentes imaginem huius rei in seipsis gerunt probantque? Experiuntur inquam cum dolore lætitiâ, imo in ipso luctu gaudium. At neq; in eadē potentia, neq; in summo id fit inquis: cuius tamen contrarium hic de Christo asseritur. Sed & hoc assertum audiisti, imaginem hanc esse: imago vero non est quod adæquat prototypum. Addo, me vix quicquam dubitare etiam in eadem parte, imo in sensu eodem nonnunquam vtrumque in nobis reperiri, nempe cum idem intellectus considerans tum peccati, & offensæ Dei sceditatem, immensum dolorem: tum Dei bonitatem, & spem veniæ ingentem in nobis excitat lætitiâ: an hæc contraria, & intensa non sunt? Quid dicam de visitatione, & illapsu Dei qui facit mirabilia magna solus? Qui

Qui hæc experti sunt fatebuntur, qui experti non sunt, orent vt experiantur. Denique memores nos esse oportet plura Deum facere, quam nos intelligere posse. Quamuis neque hæc intellectum excedere ex dictis patet, & consentit August. in illud Psalmi. *Quia repleta est malis anima mea*, dum asserit totam Christi animam esse passam. Hæc tum propter doctos, & sapientes quorum nos esse debitores antea ex Apostolo diximus: tum propter omnes, ne quid alicui in mente scrupuli remaneat.

Difficultate sublata, iam tum causas huius rei, tum doctrinas morales cōsideremus. Et vero prima ratio est illa vniuersalis: nempe voluisse Iesum accipere in se infirmitates nostras, vt donaret nobis firmitates suas. Quod nonne in Martyribus in tormentis lætantibus evidens est? O paterna ipsius de omnibus cura ac prouidentia! Heri etenim, vt audistis verbis illis, *quod facis fac citius*, intrepidè se morti obtulit, vt animosos ad idem præstandum incitaret: hodie vero timet ac tristatur, vt pusillanimes siquid eiusmodi illis obueniret (prout accidit plurimis) ne in desperationem agantur animaret. Animemur igitur nos quoque, & tum nostri fortes: tum aliorum respectu compatiētes esse discamus. Altera tantæ tristitiæ Christi causa est, vt verum corpus veramque animam

*CARDO
captinandi
intellectum*

*Psal. 87. 4.
Ro. 1. 8. 14.*

*Causæ tri-
stitiæ Iesu.*

*1. Mira Christi
fide nobis
prouidentia.*

Ioan. 13. 27

*Doctrina
inde duplex
2. Humana
Christi na-
tura.*

animam humanam ac utriusque affectiones se habuisse demonstraret, contra innumeras quas hac de re exorituras hæreses præiuderat. Denique fecit hæc ut immensum tum erga nos amorem suum, tum erga patrem æternum iustitiæ rigorem declararet, qua de re in alijs concionibus plura dicemus, nunc autem ut quoquo modo diuinæ ipsius bonitati respondeamus, curandum nobis est ut tum pro amore amorem: tum pro tantis doloribus afflictiones & dolores vltro susceptos, nos quoque reddamus illi. Quod cum omni vitæ nostræ tempore, tum verò ista die facere debemus. Hæc est enim dies cui verba illa *affligetis animas vestras* competunt maximè.

3. *Amor Iesu.*
4. *Rigor iustitiæ.*

Nostrum officium.

Leu. 16. 29.

*Christi pro-
passiones.)*

*PASSIO-
NES fra-
manda.*

Cæterum sciendum est omnes istas Christi siue actiones, siue passiones, neq; indeliberatas, neque inordinatas, sed omnibus modo dis & voluntarias & ordinatissimas ac proinde perfectissimas fuisse. Vnde à Sæctis præsertim D. Hier. non passiones, sed pro-passiones vocantur. In nobis verò secus se res habet. Passiones enim nostræ plerumq; aut antevertunt rationem, aut quod peius est ductum rationis sequi volunt. Contra hoc igitur vitium imo vitiorum fontem: en remedium exemplum Christi cuius actiones, etsi in ea quam ipse habuit perfectione assequi non possumus, sequi tamen debe-
mus,

mus, & satagere vt eas ita moderemur quo sine peccato, imo cum merito à nobis exerceantur. Quod Christi auxilium imploranti illumq; pro virili parte imitanti difficile non erit.

Porro Christus Iesus postquam tristitiam suam his, & aliis de causis Apostolis suis manifestasset curam illorū agere incipit. Idcirco tum verbis, tum factis instruit, quid illos facere oporteat. Verbis quidem cum inquit, **SUSTINETE HIC ET VIGILATE MECUM,** nempe orando. Opere vero cum ipse **AVLVS AB EIS, QVANTVM IACTVS EST LAPIDIS,** vt & eos, & nos cum ad orationem accedimus quietem ac solitudinem querere doceret. **PROCIDIT SVPER TERRAM,** vt videlicet nobis nunquam satis laudatam cōmendaret humilitatem, cum alibi, tum in oratione pernecessariam. *Oratio enim, inquit sapiens, humiliantis se vrbes penetrabit, & donec propinquet non consolabitur, & nō discedet, donec altissimus aspiciat.* O laus immensa humilis orationis, & fructus eximius, proinde valde procurandus. Procidit autem Dominus IESVS IN FACIEM SVAM, vt hereticorū nostri temporis impudentiam, qui has & similes cæremonias canino rodunt dente, factō coargueret ipso. Ne ergo illas tanto duce facere erubescamus, sed potius contra impios piè promouere studeamus.

Itaque

*Christus cum
vram Apo-
stolorum
seruit.*

*ORAN-
DVM Hu-
militer.*

Ecc. 35. 27.

*CÆRE-
MONIIV
vitandus.*

Orat Christi.

Itaque præmissis istis præludiis, ORABAT UT SI FIERI POSSET TRANSIRET AB EO HORA. Quæ hora? Hora passionis, imo ipsa passio, quod sub typo calicis exprimit dicens: ABBA PATER, SI POSSIBILE EST TRANSEAT A ME CALIX ISTE. Cur orat? ut ostenderet se verum hominem esse.

Et orat im-

possibilia.

Cur?

NOTA.

Quem orat? Et patrem ut audis, & scriptum, & Spiritum sanctum. Orat enim sua humanitate ad suam diuinitatem. Sed cur orat, ut id fiat quod nouerat factu esse impossibile? Orat qui sciuit, ut nos doceret orare, qui nescimus, quid de nobis aliis uic pro quibus oramus fuerit constitutum. Quomodo ergo petit cuius contrarium ultro elegerat? Num forte suum mutauit propositum? Absit. Sed ut similem se esse nostri declararet. Sicut enim in nobis, ita & in Christo duplex fuit appetitus: alter partis superioris, alter inferioris, cui sensus adnectitur. Itaque Christus Dominus hæc dicendo, & orando præsentat patri suo voluntatem, & appetitum partis inferioris. At hæc, inquis, quæ in nobis inordinata esse solent, in Christo ordinatissima semper fuerunt. Omnino ita seres habuit, ea propter statim subiungit, VERUNTAMEN NON MEA VOLUNTAS, SED TUA FIAT, ut nos doceret, quomodo voluntatem partis inferioris

TEMPO-
RALIA
petenda cõ-
ditionate.

fioris voluntati partis superioris, quę eadem
semper esse debet cum voluntate Dei, sub-
mittere debeamus. O sapientia! O bonitas!
Id igitur agamus dilectissimi in omni no-
stra petitione, quę de rebus sit temporali-
bus, qualis fuit ista Christi Domini. Impri-
mamus rogo hęc verba memorię nostrę
valide, vt illis pro necessitate vtamur con-
tinuē. Erunt enim nobis magno vsui.

His dicit IESVS CVM SVRREXIS-
SET AB ORATIONE, ET VENIS-
SET AD DISCIPVLOS illos videlicet
tres, Petrum, Iacobum & Ioannem, INVE-
NIT EOS DORMIENTES PRÆ TRI-
STITIA. Mirum quomodo vna, & eadem
passio aliis somnū inducit, aliis excutit. Hęc
est corporis nostri constitutio diuersa in di-
uersis, vt discamus, & temere vnus aliū non
iudicare, & alter alterius onera portare, vt
nos docet Apostolus. Christus vero monet
acriter, in rebus seriis serio agendum, & so-
mnum excutiendam esse. Nam AIT IL-
LIS QUID DORMITIS? Vis videre
mundi, & mundanorum hominum effigie?
Ea est; dormire cum dormiendum non est,
non dormire vero cum est quiescendum.
Quem ex vobis hęc non tangit parabola?
Consumuntur noctes in epulis ebrietatibus,
sultationibus, aleis, aliisque his similibus, &
stertitur postea ad meridiem vsque quando

Vu oratio-

*Eff. & m. q.
n. u. s. v. e. i. c. o. n. t.
r. a. r. i. u. s.*

Gal. 6. 9. 2.

*MUNDVS
CHRISTO
CONTRARIVS.*

orationi, sacri auiditioni, iudicijs exercendis, cæterisque nonnunquam ex præcepti vel officij ratione incumbendum foret. Rectene? Vos ipsi iudicate. Hæc dixerim tum propter præterita, vt ea detestemini: tum ob futura, ne post Paschaj's iterum inuoluamini. Memineritis rogo dicti sponsæ: *laui*

Cant. 5.3.
CON-
STAN-
TIA.

pedes meos quomodo inquinabo eos? O vti nam id de omnibus vobis verificetur, vt ad confessa & sanguine Christi in Sacramento lota, nunquam amplius redeatis peccata. Sed

Mar. 14.
9.37.

& illius meminisse vos volo quomodo hic Christus arguit discipulos dormientes cum orare debuissent: cum primis verò illum animosum. Nam inquit: *SIMON DORMIS?* Ac si diceret, Tu qui paulò ante promiseras te moriturum mecum, nunc dormis & *NON POTVISTI VNA HORA VIGILARE*, quomodo ergo poteris morti te exponere *MECVM*? Quid hic est doctrinæ? Multum sanè. Docet enim nos Jesus, tum fiduciam, tum diffidentiam. Diffidentiam quidem in nobis viribusq; nostris quæ multorum & magnorum causa est vitiatorum: fiduciam verò in misericordia diuina, qua præditus vnusquisque nostrum dicere poterit. *Omnia possum in eo qui me confortat*: Sed ne erres, & ne fiducia tua in præsumptionem vertatur, vide quid dicat Christus Petro & socijs: *VIGILATE*

DIFFI-
DENTIA
bona, &
FIDVCLIA

Phil. 4.33.

PRÆSUM-
PTIO ca-
nenda, &

ET

ET ORATE UT NON INTRE-
TIS IN TENTATIONEM inquit ille,
audiamus nos, & intelligamus rogo ut duos
illos terribiles scopulos Scyllam inquam de-
sperationis, & charybdim presumptionis
extrema mala, quae innumeros demergunt
ad infernum inferius, effugere valeamus. Ca-
uebimus autem primum, si in Deo fiduciam
collocauerimus, cauebimus secundum, si quae
audiuimus exequemur: alias enim non fiden-
tes, sed tentantes erimus Deum, nempe si
media ad salutem necessaria adhibere nolu-
erimus. Clamo itaque & ego cum Christo VI-
GILATE, O Christiani, ne iterum post Pascha
in lethargum peccati mortiferi incidatis, fu-
gite occasiones vitiorum, fugite consensum
praebere tentationi, & ORATE Dei implo-
rando auxilium, quod serio se inuocati nulli
deest unquam. Hac enim ratione non vin-
cemini a tentatione. Ausim affirmare, si id
remedij adhibuissent Apostoli, non incidis-
sent in tam miserum casum.

*DVO SCO
TYKA*

*VIGILAN
DVM.*

*ET O-
RAN-
DVM.*

Neque verò vos oscitantiores reddat,
quod subiungitur SPIRITVS QUIDEM
PROMPTVS EST, CARO AV-
TEM INFIRMA, Sed potius duplici no-
mine terreat: Tum quod haec excusatio nil
iuuerit Apostolos, qui si voluissent carnem
infirmam spiritui subiugassent, quod &
vos facere potestis: tum ne erretis, com-

*IN SPI-
RITV non
complacen-
dum: sed*

placentes vobis de spiritus promptitudine, cum etiam hac careatis. O quot sic decipiuntur miseri miserè putantes promptum se habere spiritum, cum illum penitus extinxerint! Quid remedij? Id quod de Iesu dicitur, ITERVM SECUNDO ABIIT ET ORAVIT EVNDEM SERMONEM.

*ORATIO
continuan-
da, &*

Tum vt nos idipsum facere doceret: tum vt hæreticos insultantes Ecclesiæ, quod eandem sapius repetat orationem confunderet: Agite ergo & iterate idem etiam centies in respectum infidelium, ædificatione vero fidelium. Quid vero Christus? VE-

*INTER-
RVMPEN-
DA causa
proximi.*

NIT ITERVM ET INVENIT EOS DORMIENTES. Quanta sollicitudo de salute proximi, vt scias hac de causa etiam orationem fructuosè interrumpi. Nec id scias modo, sed & imitari placeat. De Apostolis vero dicitur, IGNORABANT QUID RESPONDERENT EL. Audis

*EXCVSA-
TIO cauē-
da tribus
de causis.*

q̄ totus es in excusandis peccatis. An deerāt Apostolis excusationes, quod caro sit infirma, quod OCVLI GRĀVATI somno & similes? Minime. Cur ergo illis non vtuntur? Quia nihil profuturas sciebant, quia displicere Deo excusationes nouerant, quia peccatum peccato addere volebant. Idem tu de teipso cogita, & comprime nociuam proteruiam. IESVS VERO RELICTIS ILLIS, ITERVM ABIIT ET ORAVIT

VIT TERTIO EVNDEM SERMO-
NEM, DICENS, nosque magis magisque
contra impios hæreticos animans,

APPARVIT AVTEM EI ANGE-
LVS DE COELO CONFORTANS
EVM. Quid, Deusne confortatione indi-
get! Non: Sed duplici alia de causa. Cum vt

*Cur ange-
lus appare-
at.*

ministerio angelico vteretur, sicut & alias
deuicta tentatione fecerat: tum vt suis spem
daret, eos si mediis iam dictis, & explicatis fi-
deliter vsi fuerint, angelico auxilio minimè
carituros. Quod quidem certissimum est.

Mat. 4. 11.

SPE.

Idcirco enim tum sibi; tum aliis, de quibus,
& in Scriptura sacra (vt de Patriarcha Jacob
& Josue) & in historiis legimus apparere an-
gelos voluit: vt etiamsi tu illos non videas

*Gen. 32. 14.
Ios. 5. 13.*

adesse, tamen eorum confortationem certo
tibi persuadeas, dummodo vt monui agas
quod teneris. Quid vero Christus confor-
tatus? ET FACTVS IN AGONIA

PROLIXIVS ORAVIT. Dixi agoniam

esse ingentem animi tristitiam: voluit enim
vt in aliis ita in hoc *fratribus assimilari*. Quid
vero est contra illam remedij? Num illud
quod apud vos ita est, in vsu, vt etiam pro-

*Phil. 2. 17.
Impiū con-
tra tristitiā
remedium.*

uerbio locum dederit: tristitiam bono hau-
stu tollendam esse? Absit à piis Christianis
maledictum & stultum consilium: maledi-
ctum quia Deus illo offenditur: stultū quia
postquam crapulam edormiueris duplica-

Sanctum.

tum redibit tormentum. Non hoc igitur quod tibi suggerit mendax diabolus, sed istud quod dat tibi veritas Iesus pharmacum

Occupatio.

accipe, & ora prolixius. Sed inquis gustum in oratione nullum sentio, imo dolore absorptus, nec orare quidem valeo. At vide quomodo benignissimus Iesus hæc etiam in parte opem tibi ferre voluit. Nam scribitur, ET FACTVS EST SVDOR

EIVS SICVT GVTTÆ SANGVINIS DECVRRENTIS IN TERRAM. Sustinuisse tu vnquam aliquid eiusmodi?

Fieri quidem posse naturaliter tradunt philosophi: at non ea ratione qua illum sustinuit Christus. Quapropter tu cuius dolor, aut tristitia cum Christi agonia ne comparari quidem potest, hæc agas velim. Primo

*ANGOR**Tollitur.**1. Fuga peccati.**2. Meditacione.**3. Oratione**4. Fiducia.*

& necessario caue, ne ad depellendum mœrorem medium quod cum peccato esset cõiunctum, aut quaras, aut ab impiis oblatum recipias. Deinde cogita minora te quam Iesum pati. Tum si longas non potes, breues ad Deum funde orationes, suspiria, que talibus semper sunt in promptu, ad Christum identidem conuertendo, & iaculatorias, quas vocant orationes multiplicando.

Postremo fide Deo, qui aut ex illis angustiis te respiciet, si id futurum è re tua nouerit, aut confortatorem angelum mittet, vt etiam cum gaudio sustineas, prout multis martyribus

illum

illum fecisse nosti. Audi enim quantam suorum curam gerat.

TVNC VENIT TERTIO AD DISCIPVLOS SVOS. Nonne vides matrem frequenter ad ægrotum filium etiam noctu surgentem? Sed de sudore sanguineo Jesu aliquid dicamus. Quæris vndenam euenerit? Miraculosum fuisse communis est Catholicorum opinio. origo eius hæc fuisse videtur: permiserat Christus Dominus naturam humanam naturaliter agere, quo factum est, vt timor ille vehemens ex apprehensione tam crudelis mortis proueniens more sibi consueto sanguinem plurimum ad confortandum cor aggregauerit, adeo vt parum abisset quin suffocaretur (no- uimus enim ex historiis multos hac ratione mortuos fuisse) quod intuens Saluator qui multo plura pro salute nostra pati decreuerat, omnipotentia sua sanguinẽ illum per sudorem expulit, qui tam copiosus per poros erupit, vt in terrã ex toto corpore deflueret. Anima Christiana considera hæc & intue- re, quomodo filius Dei ad delenda peccata tua totus à planta pedis vsque ad verticem capitis madet purpureo suo perfusus cruore, sisque obsecro grata, & tum gratiarum actiones, tum sudorem saltem aqueum reddas illi per afflictiones corporis tui, per peregrinationes, & visitationes Ec-

*Sudor san-
guineus le-
su. Synde.*

*GRATI-
TVDO.*

*Tij sudoris
modi varij.*

clesiarum, per opera misericordiae, quae hoc praesertim tempore exercenda sunt, per cōcōnes & eiusmodi exercitia, si spiritualis psona es, per laborē manūū, ut habeas unde tribuas indigenti, per effusionem deniq; etiam sanguinis tui disciplina aut flagelle, si id vel iniunctum tibi fuerit à confessorio, vel ex consilio patris spiritualis vltro susceperis ad memoriam sudoris sanguinei Christi Jesu.

IRONIA
Dei cauenda.

NOTA.

Gen. 3. 22.

Perperam
dormientes
& vigilantes.

Sed videamus iam quidnam Christus egerit tertio ad discipulos veniens. Principio **AIT ILLIS DORMITE IAM ET REQUIESCITE.** Ironia est. De qua nihil dico aliud quam cauendum esse summoperè ne in eam incurramus. Semper enim aliquid portendit mali. An non recordamini illius ironiae antiquissimae. *Ecce Adam, quasi vnus ex nobis factus est,* in ipso mundi exordio cum magno primi nostri parentis dedecore, nostroque malo à Deo prolata? Similiter ista probrosa, & nociua fuit Apostolis, praesertim Petro. Idcirco subiungit Christus: **SUFFICIT.** Quod verbum clarè demonstrat illa ironicè dicta fuisse. Cum vero addit, **SURGITE EAMVS, ECCE APPROPINQVAT QUI ME TRADET.** Perstringit illos qui propter Christum, suumque commodum spiritale vigilare noluerunt, iam iam vigilaturi propter Judam traditorem, & corporale periculum. O quot habent imitatores etiam in isto

isto templo. Quot enim sunt qui nunc dormiunt paulo post per forum vigilantissimis oculis curfitaturi? Quare? Quia hic Christi & boni vestri spiritualis: illic Judæ mercatoris, & commodi vestri corporalis negotium agitur. Videtis quam ad amissim quadrent omnia? Timete ergo ironiam Jesu. Non enim bene cedit, si vobis illud obueniet. *Exemplum in ipso actu.* *Effectus. Psal. 2. 4.* *Remediū.* *Christus obviam procedit hostibus.* *Iude pessima diligentia.* *Qui habitat in cælis irridebit eos, & Dominus subsannabit eos.* Neque vero in hoc solum, sed & in aliis innumeris casibus doctrinam hanc perpendite, & surgite à malo torpore, vigilate ad bonum, & ad diuina attentifote.

Verùm quæritur dicente Iesu EAMVS quonã ire meditetur? An quia aporpinquabat proditor fugere vult cum Apostolis: q̄ illi factu facillimum erat? Nihil minus; sed potius contrarium. Nam ait Ioannes: IESVS ITA QVE SCIENS OMNIA QVÆ VENTVRA ERANT SVPER EVM, PROCESSIT. Quo processit? obviam videlicet Iudæ: qui cum nosset QVIA FREQUENTER ad hortum illum noctu ventitabat Iesus ad orandum, CVM ACCEPISSET COHORTEM, nempè militum Ethnicorum, solus enim Pilatus Ierosolymis cohortem alebat: accepisset etiam A PONTIFICIBVS ET PHARISEIS MINISTROS VENIT ILLVC

Vu 5 CVM

CVM LATERNIS ET FACIBVS ET ARMIS Contra inermem in tenebris orantem. O quam diligens est mundus & diabolus in vrgendis suis propositis. O vti nam nos vel dimidium huius curæ adhibeamus in promouendis rebus diuinis & quæ ad salutem animæ nostræ spectant, quam adhibebimus in negotijs mundanis: quam magni sancti breui efficeremur tempore? Nonne vidistis quam ingentem manum satellitum tum Ethnicorum tum Iudæorum collegit iste nequâ? Nempe vt sicut ipse præmonuerat antea milites dicens: DVCITE CAUTE, ita ipse quoque esset cautus. *At non est sapientia, nõ est prudentia non est consilium contra Dominum, inquit scriptura, propterea nihil Iudas effecisset hisce artibus omnibus, nisi ipse Iesus vtrò se illis obtulisset, imo nec agnouisset eum, nisi se illi manifestasset.* Posteaquam enim, sicut olim David contra Goliath, ita Christus Iesus tanquam dux animosus exponens se morti, non pro Israelitico tantum vt ille, sed pro omni populo, & turbæ solus obuiam processisset, DIXIT EIS, QVEM QVÆRITIS? Illi vero RESPONDERVNT EI, IESVM NAZARENVM. DICIT EIS IESVS: EGO SVM. Auditis quam clarè respondeat, & int. epidè se gerat? Quid verò fuerit

SOLERTIA Christianna.

Cautus Iudas.

Pro. 21. 30.

1. Reg. 17. 44.

subse-

subsecutum, narrat idem Ioannes dicens,
 STABAT AUTEM ET IVDAS QUI
 TRADEBAT EVM CVM IPSIS. VT
 ERGO DIXIT EGO SVM, ABIE-
 RVNT RETRORSVM ET CECIDE-
 RVNNT IN TERRAM. O potentia
 vnus verbi Iesu! Confidamus illi charissimi,
 Potens est enim eripere nos ex omnibus pe-
 niculis, & faciet dummodo nos velimus,
 quod ipse nos vult velle. Prostrati vero quid?
 Postquam aliquantulum iacuisent surrexe-
 rūt, procul dubio, sic volente Iesu qui ITE-
 RVM INTERROGAVIT EOS,
 QVEM QVÆRITIS? Non quod igno-
 raret, sed ne illi ignorarent quem quære-
 rent, & ut suos liberaret ex manibus eorum.
 Nam respondentibus illis idem quod antea
 ait Christus: DIXI VOBIS QVIA EGO
 SVM: SI ERGO ME QVÆRITIS SI-
 NITE, verbum imperantis est cui & obedi-
 tur, HOS ABIRE. Vbique & semper pa-
 terna de suis cura Iesu relucet miranda, a-
 manda, procuranda. Additur & ratio cur
 hæc protulerit Christus, nempe VT IM-
 PLERETVR SERMO QVEM DI-
 XIT paulo ante post vltimã cœnam. QVIA
 QVOS DEDISTI M HI NON PER-
 DIDI EX EIS QVENQVAM.
 Quod de perditione animæ in æternum pri-
 mario intelligitur, ideo ibidem filij per-
 ditionis,

*Et omnipotens.
 Ideo fide-
 dum est.*

*Interroga-
 tionis Chris-
 ti dua cau-
 sa.*

*Cura vna
 de suis.
 Ioan. 17. 9.*

*Et mira pro
evidentia.
Ideo
FIDE EI.*

ditionis, id est Judæ facit mentionem. Sciuit enim Christus quod si tunc capti fuissent Apostoli incidissent in magnum animæ periculum, proinde illos liberat. Nobisq; idem faciet si sincero corde eius insisterimus vestigiis: Neminem enim perdit, nisi qui perdit seipsum perdere voluerit ut Judas.

*Judas mira
culo obsti-
nator.*

Quid vero Judas post hoc miraculum quod in seipso expertus est, quando cum aliis verbo prostratus corruit, factusne est melior? Imo obstinator. Nam cum antea dedisset suis SIGNVM DICENS, QVEMCVNQVE OSCVLATVS FVERO IPSE EST TENETE EVM, CONFESTIM ACCEDENS AD IESVM, DIXIT AVE RABBI, ET OSCVLATVS EST EVM: DIXITQVE JLLI IESVS, AMICE AD QVID VENISTI? O JVDA OSCVLO FILIVM HOMINIS TRADIS. Hoc est vltimum quod scelerato homini adhibuit remedium Christus Dominus. Remedium inquam plenum sapientia, amore & benevolentia. Sapienter monet Judam, se scire quid molitur. Amâter osculari se ab eo patitur, benevolè amicum vocat. Cur quæso cum nosset eum, nō amicum, sed inimicum fuisse? Duplici potissimum de causa, nempe tum, quod Judas se amicum simularet: tum quod Christus verè conversionem ipsius sitiret

*Vltimum
remedium
Iuda adhi-
bitum.*

*Amicum
Vocat dis-
pliciter.*

tiret
citia
ne a
mus
Jes
dum
dæ e
Sed d
delic
dilig
ac an
Crin
E
quid
quit,
COM
tro,
tetis
reco
SEDE
ME
dem
HÆC
conc
tum
exce
plac
cum
TVM
NIO

tiret; essetque paratus etiam tunc in amicitiam illum recipere. O bonitas Jesu: Sed ne abutamini ea obsecro. Vocat ille, clamamus & nos: redite o peccatores ad amicitiam Jesu, nolite obdurare corda vestra, qui necdum confessi estis, ne idem vobis quod Judæ eueniat. Facite ergo rogo, oro, obsecro. Sed & alia est hic doctrina pro omnibus, videlicet vt imitando Jesum inimicos nostros diligamus, & verè pro amicis illos habeamus ac amicitiam nostram illis offeramus. O doctrina & pulchra & necessaria!

CONTRITIO.

INIMICI dilectio.

Hæc Jesus ad Judam, ad reliquos vero quid? TANQVAM AD LATRONEM, inquit, EXISTIS CVM GLADIIS ET FUSTIBVS COMPREHENDERE ME. Cum ego non latro, sed benefactor vester fuerim. Et ne putetis vos si capi nollem quicquam effecturos recordamini, quod QVOTIDIE APVD VOS SEDEBAM DOCENS IN TEMPLO, ET NON ME TENVISTIS: Proinde neque nunc quidem me teneretis, si teneri nollem. SED HÆC EST HORA VESTRA ab aeterno vobis concessa. ET POTESTAS TENEBRARVM, tum infernalium, tum vestrarum vt iuxta excæcationem mentis vestræ, quod vobis placet mecum faciatis. Hæc est Christi Jesu cum ad alios, tum ad PRINCIPES SACERDOTVM, ET MAGISTRATVS TEMPLI ET SENIORES, qui in horto aderant strictim explicata

Quid Christus ad surbas.

Scopus Christi.

TERROR
obstinatis.

Petrus gladio scitur.

Figura.
1. Reg. 14.
23.

plicata oratio. De qua multa dicenda forent sed nec pauca loqui libet. Video enim rem in longum protrahi nimium. Itaq; scopum tantum aperio, & obstinatis admonitionem adiungo. Propositū Christi primarium fuit docere Judæos se voluntariē pati. Doctrina vero induratis, & terror terribilissimus est, ut cogitent & dispiciant, ne eo protervia, & impoenitentia sua deueniant, ut tandē Christus permittat illos, quod volunt agere. Quo hominum statu nullus est, esseve potest in mundo funestior. Admittite id ad cor, o duri corde, & tandem respicite antequam veniat **HORA VESTRA**, quam solus Deus nouit, **ET POTESTAS TENEBRARVM**, qua finita protrudamini in tenebras inferni inferioris.

Cæterum dum hæc aguntur Apostoli, querunt **DOMINE SI PERCVTIMVS IN GLADIO?** Forte videntes milites, & ministros prostratos in terra animosiores facti occidere illos volebant, sicut olim cædentes ante Ionathã armiger eius interficiebat. Nec vero expectato responso Christi **PETRVS HABENS GLADIVM EDVXIT EVM, ET PERCVSSIT PONTIFICIS SERVVM, ET ABCIDIT AVRICVLAM EIVS DEXTRAM, ERAT AVTEM SERVO NOMEN MALCHVS**, id est rex. An in hoc facto peccauerit Petrus, ut qui-

quidā volunt, vel non ut sentit August. non
 disputo, sicut neq; de dictis Christi ad Petrū
 plenis multum doctrinis tam Politicis, quam
 aliis differo, quia nec tempus, nec locus lōgas
 patitur digressiones. Duplex tantū mysteriū
 pando quod Christum intendisse non dū-
 bito. Nempe voluisse, vel permisisse Jesum,
 ut Petrus seruo summi Pontificis regis nomine
 insignito amputaret auriculam dextram.
 Primum ut praefiguraret tam regnum, quam
 sacerdotium ab ingratis Judæis ablatum iri,
 quod in temporalibus quidem per Titum
 Imperatorem; in spiritualibus vero opera
 vicaria Petri peractum est. Secundo ut sci-
 amus omnes quos gladius spiritualis Petri,
 & successorum eius ferit, dextra veritatis
 carere aure, ac omnia sinistrè audire, lege-
 re, interpretari. Quod non solum in Ju-
 dæis, sed & in schismaticis, & in hæreticis,
 & in omnibus sedi Petri rebellibus factum
 fierique luce meridiana clarius conspici-
 mus. Faxit Jesus, ut mala hæc multiplicari
 desinant. Addo tertium ex eo quod sub-
 iungitur, Christum videlicet, CVM TE-
 TIGISSET AVRICVLAM Malchi fa-
 nasse illum. Id vero quid aptius designat,
 quam quod & Isaias, & Paulus prædixerunt
 reliquias Judæorum in fine sæculorum in
 auricula hac sanatum iri, beneque, & audi-
 turas, & credituras?

*Mysteriū
 1. Iudæorū
 reprobatio.*

*2. Rebelliū
 Ecclesie
 falsitas.*

*3. Reliquia-
 rum sal-
 uatio.
 Isa. 10. 22.
 Rom. p. 27.*

Sed

*Comprahē-
datur Chri-
stus.*

*Apostoli
fugiant.*

*Adolescens
quis.*

*Quid tunc
actum me-
ditandum
relinqui-
tur.*

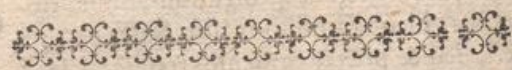
Sed nunquid Judæi, & milites illi hoc se-
cundo miraculo cum beneficio coniuncto
quietiores effecti fuere? Minime. Quini-
mo ACCESSERVNT ET MANVS
JNIECERVNT JN IESVM, ET TE-
NVERVNT, ET LIGAVERVNT E-
VM. Dum vero hæc aguntur DISCIPVLI
EIVS RELINQVENTES EVM O-
MNES FVGERVNT, tam illi qui in
Gethsemani remanserunt, quam isti qui in
horto cum Christo fuerant. Petrus tamen
postea cum Joanne reuerfi à longè sequebā-
tur. Itaque nullum præter Jesum compre-
henderunt Jesu sic volente. Nam & ADO-
LESCENS QUIDAM quem TENVE-
RVNT RELICTA SYNDONE NV-
DVS PROFVGIT elapsus ex manibus
eorum. Quis vero is adolescens fuerit non
constat. Nam Joannem Apostolum hinc in-
telligi, vt quidam volebant nimis est impro-
babile. Cum Joannes postea vbique cum
Jesu fuerit vsque ad crucem, nec quisquam
quicquam mali ei intulit. Probabilius est
custodem horri fuisse, qui tumultu illo ex-
citatus è strato se proripuerat tectus Syndo-
ne, quàm postea reliquit. Porro quonam
modo se COHORS illa, & TRIBVNVS
& MINISTRI JVDÆORVM, tam
cōprehendendo quam ligando Jesum cum
eo gesserint, meditandum vobis relinquo,
cum

cum scriptura, in qua explicanda satis laboris habebimus, nihil amplius hac de re dicat. Absque verberibus protrusibus, impetitionibus, hisque similibus non fuisse certum est. Sed & præter funiculos tenuiores sæuè manus constringentes, catena ferrea Christum oneratum fuisse, improbabile certè nõ est: cum propter meditationes spiritualium virorum & sceminarum: tum ob illa proditoris verba, TENETE EVM, ET DV-CITE CAUTE. Verum vt dixi, & ista & alia quæcunque in itinere illo toto vsque ad domum ANNÆ acta sunt, vobis tum domi, tum peregrinantibus ad Ecclesias, & recolentibus vias Domini Jesu amaras pro vobis susceptas contemplanda, & ruminanda trado, ac diligenter commendo. Vtque in his & dolorem, & gustum sentiatis opto, & à Domino Jesu rogo: dolorem quidem, tum *Imprecatio,* contritionis pro peccatis: tum compassionis pro afflictionibus, quas Jesus vestri causa hodie pertulit: gustum vero in ipso dolore, & propter ipsum dolorem. Nam vt in decursu orationis diximus, nouit omnipotens manus Domini Jesu, isthæc coniungere cum magno animarum fructu ac emolumento. Hæc de prima concionis parte dicta sufficiant. Vt vero alteram feliciter aggrediamur & perficiamus, diuinum nobis implorandum est auxilium quod positis

Pauca prælibantur.

Imprecatio,

tis genibus recitando Pater & Aue faciamus.

SECUNDA PARS.

PRINCI-
PES IV.
DEO.
RVM.

Sap. 18. 14.
A dissimili.

Compara-
tio noctium
Iesu.
Isa. 2. 3.

CUM quietum silentium contineret omnia, et nox in suo cursu medium iter haberet omnipotens sermo tuus exiliens à regalibus sedibus profluit, inquit sapiens prophetans natiuitatem Iesu, interprete Ecclesia. Quietissimum igitur fuit illud noctis medium, quo mundi Saluator mundo apparuit: ac hodiernum, quod passioni eiusdem Iesu initium dedit, fuit inquietum nimis. Illic enim quietum silentium continet omnia, hic inquietudinibus, clamoribus, nequam iubilis resonant omnia. Lætantur enim & exultant scelesti illi, sicut exultant victores capta præda, & præda diu multumque ab iis desiderata. Noctem vero ut illic, ita & hic medium iter tunc habuisse patet. In illis enim, quæ heri & hodie hucusque recensuimus in cœna, inquam, tam veteris quæ post occasum solis inchoabatur: quam noui Paschatis; in concione longa, in itinere ad hortum, in oratione Iesu, & quæ circa illam ac captiuationem acta sunt, sex horas consumptas fuisse